

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-811

29.9.2022

Fremtind Forsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Strømgjennomgang – div. plager – årsakssammenheng – medisinsk uenighet.

Forsikrede ble i 2002 utsatt for strømgjennomgang av 400 volt under arbeid med å legge strømførende kabel fra land og ut til en flåte. Etter hendelsen fortsatte forsikrede i jobb, og han oppsøkte ikke lege før en tid senere. Forsikrede fremmet i 2019 krav om erstatning under yrkesskadeforsikringsloven og anførte at senere plager skyldtes strømmulykken. Tre spesialister vurderte saken og konkluderte ulikt hva gjaldt årsakssammenheng. Samtlige spesialister la uten støtte i tidsnære journaler til grunn at forsikrede etter hendelsen fikk umiddelbare plager. Selskapet avsto kravet om erstatning med henvisning til at det ikke forelå årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes plager. Nemnda bemerket at det var en klar mangel ved de fremlagte spesialisterklæringene at de ikke drøftet fraværet av tidsnær medisinsk dokumentasjon mht. akutt- og brosymptomer, og ingen av erklæringene kunne legges til grunn i saken. Nemnda bemerket ellers at det ikke var tilstrekkelig for å konstatere årsakssammenheng at forsikrede ikke hadde hatt de aktuelle plagene før hendelsen. Forsikrede hadde ikke sannsynliggjort en årsakssammenheng, og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede var utsatt for en hendelse 3.9.02.

Overlege ved yrkesmedisinsk avdeling skrev i poliklinisk notat 18.6.19 blant annet:

Aktuell hendelse:

I forbindelse med arbeid på et oppdrettsanlegg angivelig i 2002 (ikke foreløpig nærmere dokumentert) skulle han koble en kabel i et strømskap som var installert. I det han skulle fore inn denne kabelen satte denne seg fast. Han tok så på en fordelingsskinne med venstre arm og fikk kortvarig strømstøt med 400 volt. Han kom seg fort løs og hadde ikke bevissthetstap. Han anslår at han hadde kontakt med strøm maksimalt et par sekunder. Det var ingen sårdannelse på hendene etterpå. Han er noe usikker på strømveien, men mener at han mest sannsynlig fikk strøm ut venstre ben. Han hadde hele venstre handflate i kontakt med den strømførende skinnen. I dagene etterpå følte han en gangspærrelignende fornemmelse i venstre arm og hand. Han ble ikke nærmere undersøkt.

Deretter fungerte han normalt en periode før han etter et par år fikk gradvis økende plager fra venstre side fra nakken, øvre del av ryggen og med stikninger ut i venstre arm og hand. Han utviklet smerter bak venstre øye og smerter i venstre side av ansiktet. I tillegg til utstrålende smerter til venstre arm og hånd begynte han lett å dovne i tredje til femte finger venstre hand. Han merket svimmelhetsplager fra 2004. Fra ca. 2006 merket han økende problemer med konsentrasjonsevne og det å forholde seg til flere personer samtidig. Han utviklet også en form for tics fra 2006 og dette har vært en økende plage. Han fikk etterhvert økende problemer med å utføre jobben sin, spesielt fra 2013 og framover. Han har utviklet konsentrasjonsproblemer, men angir ikke egentlige hukommelses-vansker og han fungerer greit med daglige rutiner.

Og under vurdering:

(...)

Han er omfattende utredet også i forhold til spørsmål om helseplagene kan skyldes strømgjennomgang. Det er likevel ingen sikre objektive funn verken klinisk neurologisk eller ved supplerende utredning bortsett fra ØNH-utredning med balanselaboratorietester som antyder at han kan ha eller har hatt BPPV.

En årsakssammenheng mot strømgjennomgang er vanskelig å med sikkerhet dokumentere, men det finnes i litteraturen enkelte studier som antyder at strømskader kan føre til forsinkete neurologiske utfall. Det er ikke påvist andre årsaker til hans helseplager. ... (S)tudien påviste økt risiko for perifer nerveskade, migræne, vertigo og epilepsi hos personer som hadde vært utsatt for strømgjennomgang. Dette skademønsteret ble også påvist hos personer med lavvoltage strømgjennomgang (mindre enn 1000 volt). Det er ... vist til forsinket utvikling av neurologiske utfall. Det er likevel vanskelig å med sikkerhet konkludere i denne saken. Det anbefales derfor at denne saken også forelegges dr. X. ved STAMI da han har spesiell kompetanse på lavspent strømskader. Saken avsluttes herfra.

Forsikrede ble vurdert ved Stami 26.9.19, som ga en kortfattet rapport der vurderingen utgjør over halve rapporten:

Det er beskrevet lengrevarende smertesyntomer blant pasienter som har vært utsatt for strøm-gjennomgang. Ca. 8 % av pasientene hadde smerter 1 år etter hendelsen (Baily m.fl. 2007). Elektrisk strømgjennomgang er også assosiert med perifer nervesykdom, migræne og vertigo (Grell m.fl. 2012).

Pasienten var utsatt for en arbeidsulykke i form av strømgjennomgang med 400 volt fra venstre hånd til venstre fot. Denne eksponeringen vurderes tilstrekkelig til å medvirke til det beskrevne sykdomsbildet.

Pasienten hadde umiddelbare symptomer i form av smerter i venstre side. I de etterfølgende 3-4 dager uttalte muskulære smerter svarende til venstre overekstremitet og venstre side av rygg. Pasienten har etterfølgende gått tilbake til en alminnelig arbeidshverdag, men det beskrives tiltagende smerteproblematikk svarende til venstre side innenfor måneder etter ulykken. Fremgår også funksjonsfall da pasienten ikke kunne bære sin datter, som ble født 4 mnd. etter ulykken, med venstre arm. Pasienten hadde ingen problemer med å bære sitt første barn, som ble født før ulykken, med venstre arm. Pasienten utviklet i perioden 2004-07 uttalte symptomer i form av smerteanfall fra venstre øye til venstre side av hodet, hodepine og svimmelhet. Dette er symptomer som er beskrevet i forbindelse med etterforløp av elektrisk strømgjennomgang. Det er også beskrevet at denne type symptomer kan komme i forholdsvis lang tid etter hendelsen. Det vurderes derfor at pasientens beskrevne symptomer har oppstått innen rimelig tid etter eksponering, det beskrives også brosymptomer i form av smerter, særlig muskulært på venstre side.

Pasientens symptomer er lateralisert til venstre side, hvilket er forenlig med en eksponering i form av strømgjennomgang fra venstre arm til venstre fot.

Pasienten har blitt utførlig utredet i perioden 2004-17 uten at det er funnet tegn på andre mulige sykdomsårsaker til det beskrevne bildet.

Konklusjon:

Det er sannsynlig at pasientens sykdomsbilde er relatert til arbeidsulykken med 400 volt strømgjennomgang fra venstre arm til venstre ben i 2002.

Vi anbefaler at pasienten søker NAV om å få godkjent dette som yrkessykdom.

Forsikrede fremmet 2.10.19 krav under yrkesskedeforsikringsloven og vedla uttalelse fra arbeidsgiver samme dag, der det bl.a. ble opplyst:

... De siste 6 årene har han vært mer eller mindre 100% sykemeldt som følge av sterke smerter i nakke og skulder, tics, svimmelhet og det som antas å være kronisk krystallsyke. Symptomene og tap av arbeidsevne antas å være relatert til en hendelse med strømgjennomgang i 2002.

(...)

(Forsikrede) kjente et kraftig verk i venstre side av kroppen i forbindelse med hendelsen, men fortsatte arbeidet. Smerten og ubehaget utviklet seg gradvis. Første gang han oppsøkte lege med plagene var i 2004. Han var da sykemeldt i kortere perioder. I 2006-2007 utviklet fraværet seg til 2-3 måneder pr tilfelle. Fraværet var så omfattende at NAV innvilget arbeidsgiverfritak fra sykepenger. Fra september 2013 og frem til i dag har han vært mer eller mindre 100% fraværende og har hatt ytelser fra NAV (sykepenger og arbeidsavklaringspenger).

(Forsikrede) stilte i 2007 spørsmål om plagene og årsaken til redusert arbeidsevne kunne være relatert til strømgjennomgangen. Dette ettersom plagene alltid var knyttet til venstre side av kroppen. Det var imidlertid først i 2014, under en konsultasjon ... at strømgjennomgang ble nevnt som en mulig årsak.

Hendelsen i 2002 ble ikke rapportert til forsikringsselskap eller offentlige organer (NAV). Lege ble heller ikke oppsøkt før noe tid etter hendelsen. Det bes om at mangelen på rapportering sees i lys av gjeldende praksis når hendelsen inntraff. Det var på denne tiden ikke vanlig å innrapportere hverken til bedrift eller andre når støt/strømgjennomgang inntraff, ei heller var det vanlig å umiddelbart oppsøke lege.

På oppdrag fra selskapet ga nevrolog Y. 6.7.21 spesialisterklæring i saken. Om selve forløpet skrev Y.:

Den aktuelle ulykken skjedde på jobb den 03.09.02 da han fikk strøm på 400 volt gjennom venstre arm og trolig ut i venstre fot. Han fortsatte i arbeid, men var støl og stiv i venstre side av kroppen dagen etter. Han kom seg og oppsøkte ikke lege.

Han pådro seg et håndleddsbrudd på høyre side i oktober 2002 og var sykemeldt i tre måneder. I februar 2003 omtaler fastlegen hodepine og i to notater fra 2004 omtales svimmelhet og hodepine.

Det er ingen notat fra 2005. I 2006 omtales hodepine i forbindelse med offshore attest. I 2007 omtales i flere fastlegenotat hodepine, smerter i nakke, venstre skulder og skulderblad. I mars 2007 omtaler fastlegen rykninger for første gang.

Siden er det i gjentatte notater beskrevet rykninger i kroppen med utrop pga sterke lynende smerter med varierende lokalisasjon. Videre er det beskrevet gjentatte ganger mye plager med hodepine, nakkesmerter og smerter i venstre skulder og arm. Fra 2013 har han knapt vært i arbeid og er nå uføretrygdet.

Hva gjelder skadeevne la Y. til grunn at forsikrede fikk 400 volt strøm gjennom venstre arm og trolig gjennom venstre bein i maksimalt et par sekunder. Han la videre til grunn at de aller fleste ikke får varige skader av lavvoltagehendelser, og at skadeevnen derfor var liten. Basert på forsikredes opplysninger hadde han umiddelbare smerter. Om brosymptomer:

Han kom seg etter ulykken. Svimmelhet er rapportert første gang i 2004 og rykninger i 2007. Plagene økte deretter med hodepine, nakke/skuldersmerter, smertefulle rykninger i kroppen og svimmelhet og fra 2013 har han vært arbeidsufør. Etter ulykker vil plager normalt være på sitte verste til å begynne med for så å avta eller stabilisere seg på et lavere nivå. Ved strømskader er det rapportert at tegn på nerveskade, svimmelhet og migrene kan komme etter hvert og noen ganger etter flere år.

Det kan derfor ikke settes samme krav til brosymptomer de første måneder eller få år etter en strømskade som ved andre skader. Men etter at symptomene etter hvert meldte seg har det vært brosymptomer fram til dags dato.

Y. vurderte de ulike plagene og fant at disse dels mer sannsynlig skyldes tidligere plager med hodepine/migrene og mulig krystallsyke, og at det uansett er svært uvanlig at de aktuelle plager opptrer lenge etter hendelsen ved lavvoltagehendelser.

Y. konkluderte derfor med at det var usannsynlig at det var årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager.

Selskapet avsto kravet 12.8.21, idet det la til grunn at det ikke var årsakssammenheng mellom hendelsen og de senere plagene.

Forsikrede har i det vesentlige anført at det er årsakssammenheng mellom hendelsen og senere omfattende plager og uførhet. Det må legges størst vekt på vurderingen fra Stami, som er fagorgan mht. strømskader. Forskning viser at aktuelle plager kan være senfølger av lavvoltagegjennomgang. Forsikrede hadde god helse før hendelsen, og det er ikke sannsynliggjort andre årsaker til plagene. Y. sin erklæring er vinklet i selskapets favør, og det fremgår at Stamis rapport ikke ble vurdert som relevant. Det er også feil å vurdere hver plage for seg, og ikke se på helhetsbildet og som passer med aktuelle strømskadehendelse.

Selskapet har i det vesentlige anført at det ikke er årsakssammenheng mellom hendelsen og senere plager og viser i hovedsak til Y. sine vurderinger og konklusjon. Det fremgår av Y. sin erklæring at han hadde rapporten fra Stami tilgjengelig, og det beror på en glipp at denne ikke ble nevnt i dokumentoversikten i erklæringen.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Selskapet har akseptert at hendelsen i 2002 var en arbeidsulykke. Spørsmålet er om det er sannsynliggjort årsakssammenheng mellom hendelsen og senere omfattende plager og uførhet.

Det vil foreligge årsakssammenheng mellom hendelsen og dagens plager hvis hendelsen var en nødvendig betingelse for plagene, og hendelsen var så vidt vesentlig i årsaksbildet at det er naturlig å knytte ansvar til den, jf. Rt. 1992 s. 64.

En vurdering av årsakssammenheng har både en juridisk og en medisinsk side. Nemnda har ikke medisinsk kompetanse og kan ikke selv foreta en medisinsk vurdering. Nemnda kan heller ikke overprøve det medisinskfaglige skjønn som legene har utvist i en sak. Derimot kan nemnda overprøve erklæringer på et juridisk grunnlag.

Det er ikke oppstilt rettslige prinsipper for vurdering av den aktuelle skadetypen som er lavvolts strømgjennomgang. I slike tilfeller må nemndas vurdering basere seg på fremlagte medisinske erklæringer.

Det er fremlagt flere medisinske erklæringer i saken med ulike konklusjoner hva gjelder årsakssammenheng.

Overlege ved yrkesmedisinsk avdeling, dr. S., legger til grunn at det foreligger enkelte holdepunkter for at det kan inntre senskader ved lavvolts strømgjennomgang, der lavvoltage er spesifisert til "mindre enn 1000 volt". Dr. S. påpeker at det ikke var påvist andre årsaker til plagene, men at det var vanskelig å si noe sikkert, og han foreslo derfor å forelegge saken for Stami.

Stami la til grunn at hendelsen kunne ha den nødvendige skadeevnen. Videre at forsikrede fikk umiddelbare symptomer, og senere tiltakende plager allerede i månedene etter hendelsen. Og videre utvikling av plage fra 2004 og fremover. Til tross for omfattende utredninger fra 2004 til 2017 var det ikke påvist andre årsaker. Legen ved Stami fant det derfor sannsynlig at plagene skyldtes ulykken.

Nevrolog N. la til grunn at forsikrede hadde umiddelbare plager, men at det er svært uvanlig at lavvolts strømgjennomgang ga senere plager, og at det var andre mer sannsynlige årsaker til forsikredes plager. Årsakssammenheng var derfor ikke sannsynlig. Det fremgår av erklæringen at han var kjent med vurderingen fra Stami, og nemnda bemerker at det derfor ikke har betydning for verken vurderingen eller konklusjonen at vurderingen fra Stami ikke ble nevnt i oppstillingen over kilder innledningsvis.

Både Stami og nevrolog N. legger til grunn at forsikrede fikk umiddelbare plager, og plager i tiden etterpå. Slik saken er opplyst, støttes ikke dette av tidsnære medisinske journaler. Forsikrede oppsøkte ikke lege eller annen medisinsk personell før en tid etter hendelsen. Det fremgår ikke av erklæringene når hendelsen eller plager knyttet til denne ble nevnt første gang i medisinske journaler, og det er etter nemndas syn en klar mangel ved de fremlagte erklæringene at de ikke drøfter fraværet i tidsnær medisinsk dokumentasjon av akutt- og brosymptomer. På denne bakgrunn er det nemndas vurdering at ingen av erklæringene kan legges til grunn i saken.

Forsikrede har anført at det må legges vekt på at han ikke hadde de aktuelle plagene før hendelsen. Til dette bemerker nemnda at det følger av sikker rett at dette ikke er tilstrekkelig for å konstatere årsakssammenheng, jf. bl.a. HR-2020-2166-A.

Slik saken er opplyst, finner nemnda at forsikrede ikke har sannsynliggjort årsakssammenheng mellom sine plager og hendelsen i 2002.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).